

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วังท่าพระ คณะโบราณคดี ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

รหัสและชื่อรายวิชา 310 333 ศิลปะสุโขทัยและล้านนา (Sukhothai and Lanna Art)

2. จำนวนหน่วยกิต

3 หน่วยกิต (3-0-6)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

☐ วิชาเอกบังคับ	☒ วิชาเอกบังคับเลือก	☐ วิชาเอกเลือก
☐ วิชาโทบังคับ	☐ วิชาโทเลือก	☐ วิชาเลือกเสรี
☐ วิชาศึกษาทั่วไปบังคับ	☐ วิชาศึกษาทั่วไปบังคับเลือก	☐ วิชาศึกษาทั่วไปเลือก
☐ วิชากลางคณะ		

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

ศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย สายสิงห์

5. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2 / ชั้นปีที่ 3

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite)

ไม่มี

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites)

ไม่มี

8. วันเวลา และสถานที่เรียน

วันศุกร์ เวลา 09.25-12.05 น.

ห้อง 506 คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

30 พฤศจิกายน 2562

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อทำความเข้าใจกับลักษณะรูปแบบการกำหนดอายุ และลำดับวิวัฒนาการทางศิลปะ แนวความคิดและคติในการสร้าง อันแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ศิลปะที่สัมพันธ์กับหลักฐานทางประวัติศาสตร์โบราณคดีและจารึกเพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าทางด้านประวัติศาสตร์ศิลปะ และวิชาชีพที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

การสอนวิชา 310 333 ศิลปะสุโขทัยและล้านนาประจำภาคการศึกษาปลาย / 2560 ได้เพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับประเด็นการศึกษาใหม่จากงานวิจัยของผู้สอนและผลงานการค้นคว้าใหม่เพิ่มเติม เพื่อให้ นักศึกษามีการ ความรู้ ความเข้าใจ คิด และค้นคว้าในประเด็นใหม่ๆ ทางวิชาการ

นอกจากนี้ยังเพิ่มเติมการทัศนศึกษา แหล่งโบราณสถานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย กำแพงเพชร ศรีสัชนาลัย เมืองพิษณุโลก และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ รวมคำแห่ง การศึกษานอกสถานที่ที่จะทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศิลปะได้มากขึ้น

(อาจเพิ่มเติมการศึกษานอกสถานที่ในภาคเหนือตอนบนในส่วนของศิลปะล้านนา ในเขตจังหวัด เชียงใหม่ ลำพูนและลำปาง)

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาลักษณะรูปแบบ และแนวความคิดของศิลปะสุโขทัยและล้านนาด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม และเครื่องถ้วย ศึกษาลักษณะเฉพาะของศิลปะแต่ละสมัย ความสัมพันธ์ทางด้านรูปแบบอิทธิพลทางศิลปะที่ได้รับมาจากภายนอกและการให้อิทธิพลไปยังที่อื่นรวมทั้งศึกษา วิวัฒนาการ ของงานศิลปกรรมในแต่ละสมัย

(มีการศึกษานอกสถานที่)

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งาน ภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
45 ชั่วโมง	ไม่มี	มี	90 ชั่วโมง

(กรณีไม่มีให้ระบุคำว่า “ไม่มี”)

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- วันพฤหัสบดี 13.00-15.00 น. ห้อง 505 คณะโบราณคดี

(นักศึกษาที่ประสงค์จะเข้าขอคำปรึกษาจะต้องทำการนัดหมายล่วงหน้า)

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- ความมีวินัยในชั้นเรียน
- การยอมรับในความเห็นและความเชื่อที่แตกต่าง

1.2 วิธีการสอนที่จะใช้พัฒนาการเรียนรู้

- สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ผ่านการบรรยายในชั้นเรียน
- ความรับผิดชอบต่อหน้าที่และความมีวินัยในชั้นเรียนจะพูดคุยตกลงกับนักศึกษาในคาบเรียนแรก และจะกระตุ้นเตือนทุกครั้งที่นักศึกษาไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง
- การยอมรับในความเห็นแตกต่างจะสอดแทรกในเนื้อหาการเรียน โดยการยกตัวอย่างแนวความคิดหรือข้อสันนิษฐานที่แตกต่างกันของนักวิชาการ วิเคราะห์และวิจารณ์

- การยอมรับในแนวความคิดที่แตกต่างทางวิชาการ และความคิดเห็นอย่างใหม่ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานข้อมูลที่มีเหตุผล

1.3 วิธีการประเมินผล

- สังเกตพฤติกรรมในการเข้าชั้นเรียนและฟังคำบรรยาย ว่าเป็นไปตามที่ตกลงหรือไม่

- ตั้งประเด็นคำถามเพื่อให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในหัวข้อที่ยังมีความเห็นแตกต่างจากนั้นสังเกตแนวคำตอบของนักศึกษาว่ายอมรับในความแตกต่างทางความคิดของบุคคลอื่นหรือไม่

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่จะได้รับ

- ข้อมูลทางวิชาการในศิลปะสุโขทัยและล้านนา แนวคิด ทฤษฎีทางศิลปะทั้งเก่าและใหม่ รวมทั้งการเพิ่มเติมผลงานการค้นคว้าและงานวิจัยใหม่และแนวทางการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

- มีการค้นคว้าตรวจสอบข้อมูลใหม่จากหลักฐานทางศิลปกรรมกับเอกสารทางประวัติศาสตร์และหลักฐานทางโบราณคดีด้านต่างๆ

2.2 วิธีการสอน

- บรรยายประกอบการฉายภาพเคลื่อนไหวและโปรแกรม Power Point มีการตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

2.3 วิธีการประเมิน

- รายงาน 2 ฉบับ การนำเสนอผลงานการค้นคว้า การวัดผลความเข้าใจในภาคสนาม สอบกลางภาคและสอบปลายภาค ด้วยข้อสอบ

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

- การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล

- การนำเอาความรู้ไปประยุกต์ใช้กับรายวิชาอื่นและการทำงานในอนาคต

3.2 วิธีการสอน

- บรรยายให้เห็นถึงเหตุและผลจากหลักฐานทางศิลปกรรมฝึกการคิด วิเคราะห์และสรุปผลการศึกษา

- ตั้งคำถามเพื่อให้นักศึกษาฝึกวิเคราะห์ประเด็นปัญหาอย่างเป็นเหตุเป็นผล

3.3 วิธีการประเมินผลทักษะทางปัญญาของนักศึกษา

- รายงานที่แสดงให้เห็นการค้นคว้า การตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์และการแสดงความคิดเห็น การสอบในภาคสนาม สอบกลางภาค สอบปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการใช้ข้อมูลหลักฐานการคิดวิเคราะห์ และให้คะแนนตามความเป็นเหตุเป็นผลของคำตอบ

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- ทักษะการทำงานกลุ่ม

4.2 วิธีการสอน

- แทรกประสบการณ์ในการค้นคว้าข้อมูลของอาจารย์
- แนะนำหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาในแต่ละสัปดาห์
- นำเสนอตัวอย่างงานวิจัยและการค้นคว้าของผู้สอนและนักวิชาการอื่น

4.3 วิธีการประเมิน

- สังเกตการใช้เวลาว่างนอกชั้นเรียนของนักศึกษา ว่าได้ค้นคว้าหนังสือตามที่แนะนำหรือไม่
- ตรวจสอบการค้นคว้าจากคำถามในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- ทักษะการสื่อสารกับบุคคลอื่น
- ทักษะการค้นคว้าข้อมูลผ่านทางเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ

5.2 วิธีการสอน

- บรรยาย ประกอบภาพสไลด์ ด้วยเครื่อง LCD และมีรายงานประกอบการเรียน เน้นการเรียนการสอนแบบสัมมนา โดยการฝึกทักษะให้นักศึกษารู้จักคิดเป็น การแสดงความคิดเห็น การค้นคว้าและการนำเสนอผลงานอย่างเป็นระบบ
- บรรยายลักษณะรูปแบบโดยทั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานให้กับนักศึกษา
- ให้นักศึกษาค้นคว้าทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ตรวจสอบในบางประเด็นเพิ่มเติมโดยอาจารย์ผู้สอนจะกำหนดหัวข้อให้ไปค้นคว้าและนำมาเสนอโดยการสอบถาม โดยให้นักศึกษาเลือกรายงานเป็นรายบุคคลศิลปะสุโขทัยและล้านนา ในประเด็นที่สนใจ ศิลปะละ 1 เรื่อง

5.3 วิธีการประเมิน

- พิจารณาจากการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน และผลสัมฤทธิ์ของงานที่มอบหมาย

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	แนะนำเนื้อหาวิชา วัตถุประสงค์ การเรียน-การสอน และการวัดผล	3	บรรยาย อภิปราย และใช้ โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
2	ศิลปะสุโขทัย : ประวัติการศึกษา ค้นคว้าศิลปะสมัยสุโขทัย และการ ใช้ข้อมูลด้านต่าง ๆ เบื้องต้น เกี่ยวกับศิลปะสมัยก่อนสุโขทัย : สุโขทัยมาจากไหน ศึกษาจาก หลักฐานทางโบราณคดี และ ประวัติศาสตร์ศิลปะ	3	บรรยาย อภิปราย และใช้ โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
3	สถาปัตยกรรมสุโขทัย : รูปแบบและ วิวัฒนาการ (ครั้งที่ 1)	3	บรรยาย อภิปราย และใช้ โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
4	สถาปัตยกรรมสุโขทัย : รูปแบบและ วิวัฒนาการ (ครั้งที่ 2)	3	บรรยาย อภิปราย และใช้ โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
5	สถาปัตยกรรมสุโขทัย : รูปแบบและ วิวัฒนาการ (ครั้งที่ 2)	3	บรรยาย อภิปราย และใช้ โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
6	ประติมากรรม : รูปแบบ และ วิวัฒนาการ	3	บรรยาย อภิปราย และใช้ โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
7	นำเสนอผลงานวิจัยกับประเด็นใหม่ ทางวิชาการประวัติศาสตร์ศิลปะ สุโขทัย	3	ให้นักศึกษาจัดสัมมนา ใน ประเด็น ใหม่ ทาง วิชาการ	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
8	สอบกลางภาคศิลปะสุโขทัย	3		
9	ศิลปะล้านนา : ขอบเขตและประวัติ	3	บรรยาย อภิปราย และใช้	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย

	การศึกษาศิลปะล้านนาและเริ่มศิลปะหรือวิทยุให้นักศึกษาเตรียมทำรายงานศิลปะล้านนา 1 เรื่อง (นำเสนอและส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ในสัปดาห์ที่ 16)		โปรแกรม Power Point	สายสิงห์
10	ศิลปะล้านนา : สถาปัตยกรรม : รูปแบบและวิวัฒนาการ	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
11	สถาปัตยกรรม : รูปแบบและวิวัฒนาการ	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
12	ประติมากรรม จิตรกรรม งานประณีตศิลป์และเครื่องถ้วยล้านนา : รูปแบบและวิวัฒนาการ	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
13	นำเสนอผลงานวิจัยและประเด็นใหม่จากการค้นคว้าศิลปะล้านนา	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
14	ประเด็นใหม่ที่ได้จากการค้นคว้าศิลปะล้านนา เช่น ศิลปะเมืองเชียงแสน พระพุทธรูปล้านนา	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
15	สรุปเนื้อหาวิชาทั้งหมด โดยเน้นกรณีศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะสุโขทัยและล้านนา และบทบาทของศิลปะทั้ง 2 สมัยที่มีผลต่องานศิลปะในประเทศไทยและการนำไปใช้ประโยชน์	3	บรรยาย อภิปราย และใช้โปรแกรม Power Point	ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์
16	นำเสนอรายงานการค้นคว้าของนักศึกษาโดยการสอบสัมภาษณ์และสอบปลายภาค ตามที่นัดหมาย	3		ศ. ดร. ศักดิ์ชัย สายสิงห์

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมการประเมิน	กำหนดการประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
-------------------	-----------------	------------------------

1. รายงาน ครั้งที่ 1 นักศึกษา เลือกประเด็นที่สนใจเกี่ยวกับ ศิลปะสุโขทัย 1 เรื่อง	ส่งรายงานและสอบกลางภาค ในสัปดาห์ที่ 8	20 คะแนน
2. บันทึกประเด็นที่สนใจและ ทดสอบความเข้าใจในภาคสนาม	ในการศึกษานอกสถานที่	10 คะแนน
3. สอบกลางภาค	สัปดาห์ที่ 8	20 คะแนน
4. รายงาน ครั้งที่ 2 นักศึกษา เลือกประเด็นที่สนใจเกี่ยวกับ ศิลปะล้านนา 1 เรื่อง	ส่งรายงานและสอบกลางภาค ในสัปดาห์ที่ 16	20 คะแนน
5. สอบปลายภาค	ตามตารางหรือตามที่นัดหมาย	30 คะแนน

เกณฑ์การประเมินผล

มีวิธีการให้คะแนน โดยใช้วิธี อิงเกณฑ์ อิงกลุ่ม อื่น ๆ

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

- สันติ เล็กสุขุม. ศิลปะสุโขทัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เมืองโบราณ, 2540.
- สันติ เล็กสุขุม. ศิลปะภาคเหนือ : ทรัพยากรชัย-ล้านนา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ เมืองโบราณ, 2538.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. ศิลปะสุโขทัย : บทวิเคราะห์หลักฐานโบราณคดี จารึกและศิลปกรรม. งานการวิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2545, จัดพิมพ์โดยสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร 2548.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. ศิลปะล้านนา. กรุงเทพฯ : มติชน, 2556.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. ศิลปะเมืองเชียงแสน : วิเคราะห์หลักฐานศิลปกรรมร่วมกับหลักฐานทางโบราณคดี และเอกสารทางประวัติศาสตร์, กรุงเทพฯ : กรมศิลปากร จัดพิมพ์, 2551.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. พระพุทธรูปในประเทศไทย : รูปแบบ พัฒนาการ และความเชื่อของคนไทย. ภาควิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. “เจดีย์ในประเทศไทย : รูปแบบ พัฒนาการและพลังศรัทธา กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, 2560.
- ศักดิ์ชัย สายสิงห์. ศิลปกรรมโบราณในอาณาจักรสุโขทัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มิเชียมเพรส, 2561.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ศักดิ์ชัย สายสิงห์. พระพุทธรูปสำคัญและพุทธศิลป์ในดินแดนไทย. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, 2554.

สันติ เล็กสุขุม. เจดีย์สมัยสุโขทัยที่วัดเจดีย์เจ็ดแถว. กรุงเทพฯ : เมืองโบราณ, 2534.

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

- บทความสาขาประวัติศาสตร์ศิลปะและสาขาเกี่ยวข้องในวารสารศิลปวัฒนธรรม เมืองโบราณ ศิลปากร เป็นต้น

- หนังสืออื่นๆ ทางสาขาประวัติศาสตร์ศิลปะและสาขาที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

1. ในวันแรกของการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนบรรยายและอธิบายให้นักศึกษาเข้าใจการปรับปรุงรายวิชาจากผลการดำเนินการในปีการศึกษาที่ผ่านมา วิธีการเรียนการสอน การค้นคว้า และประโยชน์ที่ได้จากข้อคิดเห็นและผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาพยายามแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนารายวิชา และแสดงทัศนคติของตน ทั้งในครั้งแรกและหลังการเรียนรายวิชานี้

2. การเรียนระบบใหม่โดยการฝึกให้นักศึกษาค้นคว้าศัพท์ช่างในแต่ละคำแต่ละอาทิตย์และนำเสนอในชั้นเรียนพร้อมการอธิบายและคำอธิบายเพิ่มเติมของอาจารย์ผู้สอน

3. การสอบข้อเขียนกลางภาคและปลายภาค เพื่อประเมินพัฒนาการด้านความรู้ของนักศึกษา

4. ส่งเสริมให้นักศึกษาประเมินผลการเรียนการสอนและแสดงความคิดเห็นผ่านระบบการประเมิน on line ของมหาวิทยาลัย

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

ประเมินจากผลการเรียนของนักศึกษา สรุปปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไขเพื่อปรับปรุงการสอน

3. การปรับปรุงการสอน

ดำเนินการปรับปรุงรายวิชา วิธีจัดการเรียนการสอน ทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนการสอน หรือ องค์ประกอบอื่น ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถปรับปรุงรายวิชาให้เหมาะสมกับนักศึกษารุ่นต่อไป

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์รายวิชาของนักศึกษา

เปรียบเทียบการให้คะแนนการรายงานการค้นคว้า การสอบแต่ละข้อ และทบทวนผลคะแนนโดย การพิจารณาของหัวหน้าภาควิชา

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

นำข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นและการประเมินการสอนของนักศึกษามาวิเคราะห์เพื่อ ปรับปรุงการสอนแก่นักศึกษารุ่นต่อไป